

LATINŠTINA NAŠA SVAGDAŠNJA III

Latinski je jezik izvrsno vježbalište za moždjane vijuge ponekih naših majstora pisane i govorene riječi. Bogatstvo tog jezika, čini se, najbolje rasplamsava njihovu maštu. Među svima te vrste nenadmašni su poslenici naše polueksperimentalne TV. Gluposti koje širi to dijete XX-tog stoljeća (brzinom od 300.000 km/sek) sveobuhvatne su.

Uzdajući se bez sumnje u načelo VERBA VOLANT ... vatreni navijač "Bilih" i "Jugoplastike", inače strogo objektivni komentator, Mladen Delić ustrajno tvrdi da "naše hrabre momke", "naše delfine u plavim kapicama" i sl.

GLEDA milijunski AUDITORIJ (= SLUŠATELJSTVO)

Možda Mladen Delić u zanosu prenošenja doživljava sinestetičke trenutke, pa gleda ušima, ali kako opravdati Žarka Božića, jednog od TV - šefova, koji je to isto hladnokrvno izjavio, a nije se radilo ni o košarci ni o nogometu, već o filmovima?

Jedan drugi TV - marljivac, Dane Roško, zadužen za Globus i okolicu, ili ima začepljen nos ili ne zna što govori, jer nikako da izgovori

KONFRONTACIJA

već uporno

KOFRONTACIJA.

Pazite, družo Roško, i Vas gleda Mladenov i Žarkov milijunski auditorij!

A i to TV gledalište ima živce poput čelične užadi sljemenske žičare pa može zaista podnijeti strašne stvari. Koliko znamo, nikoga nije udarila kap na flegmatičnu izjavu Milana Kovačevića da ime otoka

MALTE

dolazi od

STAROLATINSKE riječi MELITA.

Što to treba da znači ne zna nitko, pa ni sam autor.

Ako se ipak, dragi čitaoci, nadate da ono SCRIPTA MANENT navodi naš tisak na veću opreznost, grdno se varate.

Upravo obratno! Naime u "Kvizu" se navodi da je

ALEKSANDRINAC

rimovani stih sa CENZUROM iza šestog sloga.

Šteta što ovu tvrdnju nitko nije cenzurirao.

Zanimljivo je promatrati čudesne zahvate što ih s rodom imenica latinskih izvodi naš tisak.

Tako imenica DOMUS, US, F. postaje muškog roda u obradi Dalibora Foretića pa latinski izraz

PRO DOMO SUA (U svoju korist)

prema njegovu mišljenju glasi

PRO DOMO SUO

ili

U SVOJ KORIST.

K. Pranjić smatra da je imenica TERMINUS srednjeg roda pa u njegovoj duhovitoj konstrukciji glasi

TERMINUS TEHNICUM

ili u prijevodu

TEHNIČKO TERMIN.

Osim "Vjesnika" u kojem su se pojavile ove divote i "Večernji list" pokazuje slične simptome. On se specijalizirao za imena rimskih građana i donosi ih u posebno zanimljivim oblicima.

Tako je rimski car TRAJAN

postao

TROJAN,

a JULIJE CEZAR nosi prostonarodno ime GAJO.

Ipak, to su samo sitnice prema onom što se nalazi u knjizi Rudija Supeka "Sociologija" (srednjoškolski udžbenik). U toj je knjizi objavljen totalni rat latinskom jeziku. Rudi Supek smatra da

SOCIUS

znači

DRUŠTVO

prema čemu latinski pridjev odgovara našoj imenici, što je nova i zanimljiva pojava u lingvistici. Osim toga i on je alergičan na rimska imena pa ih daje na svoj, osebu-
jan način:

piše tako TIBERIJE GRACCHUS.

Ova hrvatsko-latinska sirena nastala je valjda zato da se nijedan jezik ne bi uvrijedio. No pravim se pravcatim romanofobom pokazao Supek u slijedećoj izjavi: tvrdi naime da je rimski narod bespolan i piše

POPULUS ROMANUM

I što na sve ovo reći? Možda onu Ciceronovu:

QUA URBE VIVIMUS! UBI GENTIUM SUMUS!

Bruna Kuntić-Makvić
Zlatko Šešelj